

III Semester B.B.M. Examination, November/December 2014
(Freshers and Repeaters) (2012-13 and onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Drama and Composition : Bala Charitam and Composition

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer in Sanskrit, Kannada or English.
 2) Questions I and VII should be answered in Sanskrit only.

I. पञ्चदश प्रश्नानामुत्तरं एकैकवाक्येन संस्कृत भाषया लिखत ।

ಹದिस्तेद्वयं शृणु गैरिं च० देहोऽमृतं वाक्यं दलीं स० नृ॒ उद्धृ॒ ते लृ॒ उत्तृ॒ र॒ उर॑ उ॒ य॑ इ॑ ॥

Answer fifteen questions in single sentences in Sanskrit. (15x1=15)

1) बालचरितस्य कर्ता कः ?

2) गगनसञ्चारी कः ?

3) बालचरिते प्रतिपाद्यं वस्तु किम् ?

4) त्रिलोककेतुः कः ?

5) अपक्रमण हेतोः केन प्रभा कृता ?

6) कालवर्षसम्पूर्णा का स्थिता ?

7) पञ्चमो वेदः इति प्रसिद्धम् किम् ?

8) वसुदेवः कुत्र प्रभातवेलां प्रतिपालयति ?

9) नन्दगोपस्य पत्नी का ?

10) कात्यायनी का ?

11) शापः कस्मात् प्रदेशादागतः ?

12) वायसपक्षवातः किं न कम्पयितुं समर्थः ?

13) कस्य आज्ञा अनतिक्रमणीया इति राजश्रीः वदति ?

14) शौरसेनीमाता का ?

- 15) स्त्रीणामधिकतरः स्नेहो कासु भवति ?
- 16) कंसराजः कस्य पुत्रः ?
- 17) शकटवेषं गृहीत्वा कः आगतः ?
- 18) यमलार्जुनौ कौ ?
- 19) गोपकन्यकाभिः दामोदरः किं प्रक्रीडितुमागच्छति ?
- 20) यमुनाहृदे पानीयं पीत्वा के के विप्रियन्ते ?

II. द्वौ अधिकृत्य प्रबन्धरूपं उत्तरं लिखत ।

या वृद्धादर्था एठदन्नू कुरिठु घुबंध दूषदल्ली उत्तरीयैरि । (2x12=24)

Write an essay on **any two** of the following.

1) भासमहाकवे: देशकालकृतीं उद्दिश्य प्रबन्धं लिखत ।

भासं म्वक्षाकृतिय देश, काल, कृतिगङ्गन्नू उद्देशीय घुबंध भरेयिरि ।

Write an essay on the life, date and works of the poet Bhāsa.

2) वसुदेवस्य पात्रचित्रणं कुरुत ।

घमुदेश्वन् प्पाभु चैतुश्वन्नू भरेयिरि ।

Sketch the character of Vasudeva.

3) बालचरितनाटकस्य प्रथमाङ्गमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

चालचित्तं नाटकद वेदलनेय अ०कवन्नू कुरिठु घुबंध भरेयिरि ।

Write an essay on the first Act of the Drama Bālacharitam.

III. द्वौ श्लोकौ तत् तात्पर्यं अनुवदत ।

एठद्धु शूल्लिंगङ्गन्नू अ०म्वादिसि भात्तृयू भरेयिरि ।

Translate and explain **any two** of the following slokas. (2x6=12)

1) अगणितपरिखेदा याति षण्णां सुतानाम्

अपचयगमनार्थं सप्तमं रक्षमाणां ।

बहुगुणकृतलोभा जन्मकाले निमित्तैः

सुत इति कृतं संज्ञं कंसमृत्यु वहन्ती ॥

2) कोऽयं विनिष्पतति गर्भगृहं विगाह्य

उल्कां प्रगृह्य सहसाज्जनराशिवर्णः ।

भीमोग्रदंष्ट्रवदनो ह्यहिपिङ्गलाक्षः

क्रोधो महेश्वरमुखादिव गां प्रपन्नं ॥

3) किं गर्जसे भुजगतो मम गोवृषेन्द्र

पातप्रवृद्ध इव वार्षिककालमेघः

एहि क्षिपामि धरणीतलमभ्युपेहि

वज्राहतस्तटश्वाज्जन पर्वतस्य ॥

4) गोवर्धनोद्धरणमप्रतिमप्रभावं

बाहुं सुरेश! तव मन्दरतुल्यसारम् ।

का शक्तिरस्ति मम दधुमिमं सुवीर्यं

यं संध्रितास्त्रिभुवनेश्वर! सर्वलोकाः ॥

IV. अनयोः एकं गद्य भागम् अनुवदत ।

२०८८८५ अनुवाद म्हादि.

Translate any one of the passages. (1×8=8)

1) अहो तमसः प्रभुत्वम् । नाहं गन्तु समर्थः । अये दीपिकालोकः । किन्तु खलु दुरात्मा कंसो ममापक्रमणं

ज्ञात्वा दीपिकाभिः परिवृतो मां ग्रहीतुमागतो भवेत् । भवत्वहमस्य दर्पप्रशमनं करोमि ।

(खड्गमुत्कोशयति निवृत्यावलोक्य) अये न कश्चिद् दृश्यते ।

2) राजश्रीः - न खलु प्रवेष्टव्यम् ।

शापः - का भवती ।

श्रीः - किं मां न जानीषे ? अहं खल्वस्य लक्ष्मीः ।

शापः - एवम् राजश्रीः । अपक्रामतु भवती । इदं खलु मम गृहं संवृत्तम् ।

राजश्रीः - न प्रवेष्टुं शक्यम् ।

V. चतुर्णा वाक्यानामर्थ ससन्दर्भं च विवृणुत ।

ନାତ୍ୟ ଛାକୁଗଳ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗରୁ ସଂଦର୍ଭ ସହିତ ଘଟିଲା ।

Annotate **any four** of the following sentences. (4x4=16)

1) धर्य हि योषितः ।

2) गृह्यतां स्वजातिसदृशं प्रहरणम् ।

3) विनाशकाले संप्राप्ते कालरात्रिरिवोत्थिता ।

4) एषः प्रसहा सहसा भुवि विक्षिपामि ।

5) तदिदानीमेव विषं संहृत्य यमुनाहदान्निष्क्रमामि ।

6) रामेण सार्थमिह मृत्युरिवावतीर्णः ।

VI. द्वौ अधिकृत्य लघुटिपर्णीं लिखत ।

ଏଠଦନ୍ତୁ କୁଠିଠି ଉଦ୍ଧୁ ଛିପ୍ରେଣ୍ଠି ଭରେଯିବି ।

Write short notes on **any two** of the following. (2x5=10)

1) प्रवेशकः

2) सूत्रधारः

3) कालीयः ।

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि लिखत ।

चन्द्रवंशे पुरुरवो नाम राजा आसीत् । एकदा सः सूर्यवन्दनात् प्रतिनिवृत्तमानः “परित्रायतां परित्रायतां यः सुरपक्षपाती” इति शब्दम् अश्रौषीत् । आपनानुकम्पी पुरुरवः रथमारुह्य त्वरितमेव शब्दस्थानं जगाम । स तत्र मेनकाद्यो अप्सरसो वीक्ष्य भयनिमित्तं प्रप्रच्छ । मेनका उवाच “महाराज, नः प्रियसखी उर्वशी केशिना दानवेन अपहृतवती” इति । ततः स राजा “हेमकूटशिखरे प्रतिपालयितव्योऽहं भवतीभिः । युष्माकं सर्वीं प्रत्यानयिष्ये” इति ताः समाश्वस्य प्रस्थितः । (5x3=15)

प्रश्नाः

1) चन्द्रवंशस्य राजा कः ?

2) एकदा सः किमिति शब्दम् अश्रौषीत् ?

3) पुरुरवः कुत्र जगाम् ?

4) मेनका किमुवाच ?

5) राजा किमिति समाश्वास्य प्रस्थितः ?